

De magie van Jeanne d'Arc

Beschrijving

Toen de *Fransen* op het punt stonden te worden verslagen in de *Honderdjarige Oorlog*, kwam Jeanne d'Arc (ook wel de maagd van Orleans genoemd) uit de anonimiteit tevoorschijn om de Fransen nieuw leven in te blazen met overwinningen en religieus geloof.

De effectiviteit van religieus geloof

Aan het einde van de 11e eeuw bevonden pelgrimskruisvaarders zich in een onmogelijke situatie, belegerd binnen de muren van *Antiochië*. Ze waren in de minderheid, vier tegen één. Ze hadden geen voedsel en namen hun toevlucht tot kannibalisme. Alles was verloren.

Maar toen ontdekte een boerenpriester genaamd *Peter Bartholomew* de *Speer van het Lot* de lans die de zijde van *Christus* doorboorde. Volgens de legende zou degene die het relikwie hanteerde nooit verslagen kunnen worden. Toen trokken de kruisvaarders eropuit en ontmoetten hun vijand op de open velden rond *Antiochië*, in de overtuiging dat de lans hen tegen een nederlaag zou beschermen. Het resultaat was een volledige en totale overwinning voor de kruisvaarders en een smadelijke nederlaag voor hun vijanden.

Dit verhaal bewijst de effectiviteit van religieus geloof tijdens de middeleeuwen. Het moreel, gestimuleerd door het geloof in goddelijke interventie, kon een superwapen zijn.

Het is echter een gevaarlijk spel, en degenen die beweerden hemelse verschijningen te hebben gehad, gesprekken met God te hebben gevoerd en instructies uit de hemel te hebben ontvangen, liepen evenveel kans om op de brandstapel te worden gezet wegens hekserij als om te worden geprezen als profeten. Het is in deze context dat het verhaal van *Jeanne d'Arc* zich afspeelt.

Achtergrond van de missie van Jeanne d'Arc

Jeanne d'Arc werd in 1412 geboren in een boerenfamilie en kreeg van jongs af aan een grote liefde voor het katholicisme bijgebracht. Ze werd geboren tijdens de *Honderdjarige Oorlog*, een wrede strijd tussen de *Engelse* en *Franse* koningshuizen om de troon van *Frankrijk*. Drie jaar na haar geboorte was de oorlog, die sinds 1337 met tussenpozen woedde, opgelaaid tot een bijzonder wrede periode die gekenmerkt werd door ernstige Engelse veroveringen.

Naast de bloedige veldslagen waren er plunderingen en verkrachtingen, werden dorpen in brand gestoken en was er massale ontheemding. Jeanne's dorp *Domrémy* kwam onder *Engels-Bourgondische* heerschappij toen ze nog heel jong was, en veel dorpelingen verlieten uit angst hun huizen.

In 1420 werd de *Dauphin* (troonopvolger van Frankrijk), *Karel VII*, door het *Verdrag van Troyes* ontferd en werd bepaald dat bij de dood van de koning de troon zou overgaan op *Hendrik V*, de koning van Engeland.

De visioenen van Jeanne d'Arc

Op 13-jarige leeftijd begon Jeanne stemmen te horen die ze aan God toeschreef. In haar visioen zag ze *Sint-Michiël*, een symbool van de bescherming van Frankrijk, omringd door een schare engelen. Ze zag ook de geesten van heiligen die de marteldood waren gestorven. Ze was ervan overtuigd dat ze door een hemels decreet was opgedragen om Frankrijk van zijn vijanden te bevrijden en *Karel VII* op de troon te zetten.

Haar geloof bracht haar er ook toe een gelofte van kuisheid af te leggen. Desondanks probeerde haar vader op 16-jarige leeftijd een huwelijk voor haar te regelen. Ze vocht dit juridisch aan en de lokale rechtbank besliste in haar voordeel, met het argument dat ze niet gedwongen kon worden haar gelofte op te geven. Haar visioenen sloten ook aan bij twee zieners die eerder hadden voorspeld dat een gewapende Franse maagd Frankrijk zou redden.

Jeanne werd gegrepen door het verlangen om de Franse autoriteiten op de hoogte te brengen van haar missie. In 1428 overtuigde ze haar oom om met haar mee te reizen om met de garnizoenscommandant in een nabijgelegen stad te spreken en te pleiten voor een escorte naar *Chinon* om de steun te krijgen van het *Huis van Armagnac*, een machtig adellijk huis dat *Karel VII* steunde. Ze werd niet serieus genomen en keerde terug naar huis. Kort daarna plunderden Bourgondische troepen, die een bondgenootschap hadden gesloten met de Engelsen, *Domrémy*, staken huizen in brand en dwongen de inwoners te vluchten. Jeanne smeekte de garnizoenscommandant opnieuw, maar werd opnieuw weggestuurd.

Haar pogingen waren echter niet onopgemerkt gebleven. In de overtuiging dat zij zijn kwalen kon genezen, riep de *hertog van Lotharingen* haar naar *Nancy*, waar hij woonde.

Dit alles gebeurde tegen de achtergrond van hernieuwde gevechten. *Karel VII* had geweigerd zich aan het *Verdrag van Troyes* te houden en verzette zich tegen de Engelse bezetting. Zijn doel was om naar *Reims* te reizen, waar hij tot koning van Frankrijk gekroond zou kunnen worden.

De Engelse militaire successen waren overweldigend en in 1428 werd de stad *Orléans* belegerd.

Orléans was het laatste grote obstakel voor de volledige Engelse overheersing. Voor de Franse Armagnacs leek een nederlaag onvermijdelijk. Niettemin weigerde de stad zich over te geven en bereidde zich voor op een langdurige belegering. Jeanne's derde poging om met de garnizoenscommandant te spreken bleek vruchtbaar en er werd overeengekomen dat ze een audiëntie bij de *Dauphin* kon aanvragen.

default watermark

Het begin van Jeanne d'Arc als heldin

Jeanne d'Arc ontmoette Karel in maart 1429, en de Dauphin, onder de indruk van haar toewijding, stuurde Jeanne naar Orléans om het garnizoen te inspireren en om te testen of ze inderdaad door God was gezonden. Gelukkig was de stad niet volledig afgesneden en kwam Jeanne d'Arc veilig aan in de stad. Ze werd goed ontvangen en haar invloed op de troepen was zo groot dat het tij van de strijd keerde.

Ze bleef bij de troepen waar ook gevochten werd en steunde de belegerde Franse soldaten. Ze gaf zelfs militair advies, dat werd opgevolgd en succesvol bleek. Tijdens een mislukte aanval op Engelse troepen bracht haar aanwezigheid de Fransen in staat zich te hergroeperen en de Engelsen terug te dringen.

De aanwezigheid van Jeanne was de belangrijkste factor in het beleg van Orléans, dat direct leidde tot een volledige overwinning voor de Fransen. Haar reputatie als een door God gezonden figuur om de Fransen te redden werd hierdoor versterkt en haar roem verspreidde zich over het hele rijk. De Fransen hielden van haar en de Engelsen verachtten haar, omdat ze beweerden dat het vermogen van een jong boerenmeisje om het Engelse leger te verslaan het werk van de duivel was en dat ze bezeten was door het kwaad.

De Loire zuiveren en oprukken naar Reims

Na de overwinning bij Orléans moesten de Fransen de regio veiligstellen door steden in de buurt van de Loire te heroveren. Samen met de Dauphin en de hertog van Alençon slaagden de Fransen erin de Engelsen uit Jargeau, Meung-sur-Loire en Beaugency te verdrijven. Jeanne nam deel aan een aantal gevechten en haar helm werd door een steen gespleten toen ze probeerde de muren van Jargeau te beklimmen.

Milla Jovovich als Joan of Arc in de film The Messenger uit 1999

Het Engelse hoofdleger kwam te laat om de steden te ontzetten en probeerde zich terug te trekken naar *Parijs*. Tevreden met hun successen waren de Fransen bereid om de Engelsen te laten gaan, maar Jeanne d'Arc drong erop aan om hun vijanden te achtervolgen. Op 18 juni 1429 behaalden de Fransen een overweldigende overwinning op het numeriek superieure Engelse leger en namen ze, op Ã©Ã©n na, alle hoge Engelse commandanten gevangen.

De *Slag bij Patay* was een complete ramp voor de Engelsen. Alleen de Franse voorhoede had aan de slag deelgenomen en Jeanne d'Arc bleef bij het hoofdleger. Niettemin wordt de overwinning nog steeds aan haar toegeschreven, omdat zij het was die de Fransen inspireerde.

Met uitzondering van Troyes, waarvoor enkele dagen overtuigingskracht en de belofte van een artilleriebeschieting nodig waren, verliep de mars naar Reims vrijwel zonder tegenstand. Op 16 juli opende Reims zijn poorten en werd Karel VII gekroond tot koning van Frankrijk. Na deze gebeurtenis verklaarde Jeanne d'Arc dat Gods wil was geschied.

Jeanne d'Arc verliest de gunst van het koninklijk hof

Vrijwel direct na de kroning van Karel VII werd Jeanne d'Arc het slachtoffer van politieke spelletjes. Het Franse leger rukte op naar Parijs en kwam in het veld tegenover een Engels leger te staan. Jeanne reed naar voren om de Engelsen tot een aanval te provoceren, maar zij weigerden te vechten en trokken zich terug achter de muren van Parijs.

De Fransen belegerden de stad, maar na zware verliezen te hebben geleden, blies Karel VII de aanval af. Jeanne d'Arc en de hertog van Alençon protesteerden tegen dit besluit en maakten plannen voor een nieuwe aanval, maar Karel VII liet de brug die nodig was om de stad aan te vallen ontmantelen, en de Fransen trokken zich verslagen terug.

Jeanne d'Arc kreeg de schuld van het ongeluk en men beweerde dat ze niet door het goddelijke was geïnspireerd. Het koninklijk hof zette haar aan de kant en ze mocht niet meer samenwerken met de hertog van Alençon.

Niettemin kreeg ze een titel en bleef ze oorlog voeren tegen de Bourgondiërs. Er waren meer mislukkingen dan successen op het slagveld en Jeanne d'Arc werd uiteindelijk gevangengenomen en overgedragen aan de Engelsen, die haar in *Rouen* berechttten wegens ketterij en het dragen van mannenkleding.

Berechting en executie executie van Jeanne d'Arc

Ze werd berecht door Franse edelen die verbonden waren met de Engelse zaak, en de uitkomst stond al vast. De Engelse Kroon begreep dat een schuldig vonnis de aanspraak van Karel VII op de Franse troon ongeldig zou maken, aangezien dit door een ketter werd geleid, dus betaalden ze voor het hele proces. Het proces verliep onregelmatig en volgde niet de juiste procedures. Desondanks gedroeg Jeanne d'Arc zich gedurende het hele proces waardig. In plaats van onmiddellijk te worden geëxecuteerd, werd Jeanne d'Arc onder erbarmelijke omstandigheden gevangengezet.

Het vonnis luidde dat ze een berouwvolle ketter was, wat haar uitstel van executie opleverde. Kort daarna beweerde ze dat haar berouw een vergissing was geweest, en de assessoren stemden unaniem om haar aanwijzing als berouwvol in te trekken. Er werd besloten dat ze zou worden vrijgelaten aan een wereldlijke macht, in dit geval de Engelse. Haar lot was bezegeld en ze zou op de brandstapel worden verbrand. Als klein teken van medeleven vroeg ze, toen ze aan de paal werd vastgebonden, om een kruis vast te houden. Een Engelse soldaat gaf haar een kruis dat hij van twee stokken had gemaakt.

Op 30 mei 1431, op 19-jarige leeftijd, werd Jeanne d'Arc levend verbrand.

De betekenis van Jeanne d'Arc

Toen ze nog leefde, werd Jeanne d'Arc vergeleken met Bijbelse vrouwen. Ze werd gezien als een instrument van goddelijke interventie. Na haar dood werd ze aantoonbaar nog machtiger en werd ze een icoon dat de Fransen inspireerde tot de uiteindelijke overwinning op de Engelsen in de Honderdjarige Oorlog.

Ze was koppig, vroom, moedig en gedreven om haar thuisland te verdedigen. In veel opzichten is ze een perfecte representatie van de Franse natie geworden. De legende maakte haar tot een nationale heldin en droeg bij aan het creëren van een nationale identiteit die tot op de dag van vandaag voortduurt.

In 1456 werd ze tot martelares verklaard. In 1909 werd ze zalig verklaard en in 1920 werd ze door de paus heilig verklaard. Haar roem is nooit verminderd en ze is nog steeds een krachtige drijvende kracht

achter het karakter van de Fransen die haar zo hoog achten. Ze is niet alleen een nationaal symbool voor Frankrijk, maar ook een symbool van katholieke devotie en de kracht van God.

Ze werd gebruikt als symbool in de suffragettebeweging, ze daagde machtige patriarchaten uit en vervulde de rol van een militair leider, terwijl ze toch het vrouwelijke vertegenwoordigde. Er zijn verschillende films over haar leven gemaakt en er wordt nog steeds literatuur over haar nalatenschap geschreven.

Jeanne d'Arc is meer dan een Franse heldin. Ze is een internationaal symbool van de vastberadenheid van de mensheid en haar vermogen om overweldigende tegenslagen te overwinnen. Dit zijn geen geringe prestaties voor een eenvoudig boerenmeisje. Wat Jeanne d'Arc in haar korte 19 jaar op aarde tot stand bracht, was een uitzonderlijke prestatie die de loop van de geschiedenis veranderde en toekomstige generaties tot op de dag van vandaag inspireerde.

Datum aangemaakt
2025/08/12

default watermark